

NIZZA

1. Nizza, 1887
archív fotó

2. Nizza, 1935, Palais de la Jetée, fotó: Fortepan | 3. Nizza, 1938, Promenade des Anglais, fotó: Fortepan | 4. Nizza, 1934, Palais de la Jetée, fotó: Fortepan
5. Nizza sétálóutcája, a Promenade des Anglais az 1920-as években, archív fotó | 6. Képeslap Nizzából, 1926

7. Nizza, 1935, Place Masséna, Városi Kaszinó (Casino municipal), fotó: Fortepan | 8.-9. Nizza napjainkban

100. • CZIGÁNY DEZSŐ (1883-1938)

Nizza, 1926-1927

Olaj, vászon, 55x65 cm
Jelezve jobbra lent: Czigány

Kezdő ár: 10 000 000 Ft / 32 787 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimated value: 65 574 – 98 361 EUR

FELTEHETŐEN KIÁLLTVA:

• Czigány Dezső festőművész gyűjteményes kiállítása.
Székely Aladár fotóműterme,
Budapest (Váci utca 18.), 1927. november

REPRODUKÁLVA:

• Rum Attila: Czigány Dezső.
Budapest, 2004, 218. oldal, 166. kép

10. Henri Matisse: Nizza-i öböl, 1918
11. Fabius Lorenzi: Nizza. Plakát, 1926

12. Paul Cézanne: A marseille-i öböl, Art Institute of Chicago, Chicago

CZIGÁNY NIZZAI KÉPEI

Czigány családjával együtt 1926-ban Párizsból Nizzába költözött. A következő pár év a művész festészetének gyökeres megújulását eredményezte. Ebben a periódusában szinte kizárólag tájképeket festett, csendéleteinek és portréinak száma elenyésző a szebbnél szebb tájbrázolások tömegében. A korábbi művek dominánsan komor hangvételű a dél-francia környezet ragyogó színei és hamvas tónusai egy időre száműzték. Czigány színei kivilágosodtak, festészete friss energiákkal telítődve bontakozott új irányba. 1927-ben barátja, Székely Aladár fotóművész budapesti műtermében mutatta be legújabb műveit, melyekkel egyöntetű sikert aratott a kritikusok és műbarátok körében. Elmarasztaló megjegyzések csupán a festmények méltó bemutatására kevésbé alkalmas helyszín kiválasztása miatt érték a művészt. Szinte valamennyi számottevő napilap terjedelmes cikkben üdvözölte Czigány jelentkezését, valamint festményeinek az addig megszokottól gyökeresen eltérő témaválasztását és felszabadult színvilágát.

13. Nizza sétálóutcája, a Promenade des Anglais az 1920-as években. archív fotó

Kárpáti Aurél a következőket írta a nagyszerű tárlatról: „[...] vasárnap nyílik meg Székely Aladár műtermében Czigány Dezső festőművész kiállítása. Ez a kicsiny, de kitűnően megválogatott, nívós kollekción a kiválóan tehetséges, modern művész újabb lendületes előretöréséről számol be. Nizzai tájai tavaszi ujjongással fürdenek a friss, világos színekben, amelyeket a redukált formák zártsága köt derűs, meleg, tiszta harmóniákba. Átlátszó, a levegőben és fényben szinte feloldódó halványzöld lombtömegek, tompakék tengersizók, mosolygó, halkpiros háztömbök s pasztelles sápadtságú figurák alkotják képeinek tárgyi elemeit, amelyek mindig a lényegre, a kép önmagában és önmagából épülő konstrukcióját, a vonalak és formák ritmusát hangsúlyozzák. Czigány új képei rendkívül dekoratívak s kiegyensúlyozottságuk, szinte ünnepi nyugalomuk a természet szemléletébe merült művész benső elmélyüléséről és egyéni előadómódjának teljes kiforrottságáról tanúskodnak.”

14. Raoul Dufy: Promenade, 1926

15. Czigány Dezső: Promenade, 1926-1927

CZIGÁNY „ÚJ TÁRGYIAS” PERIÓDUSA

Az 1920-as évek közepének európai képzőművészetében egy új, az expresszionizmussal szembeálló stílusirányzat bontakozott ki. Franz Roh 1925-ben megjelent, *Nach-Expressionismus* című könyvében foglalta össze e legújabb európai festészet főbb jellemzőit. „A *neue Sachlichkeit* – az új tárgyias – fogalmát a németek fogalmazták meg tudatos művészi világnézetű, de ma már mindenütt ezt a jelszót hallja az ember – ha nem is annyiszor és annyira az unalomig, mint Németországban, – de ami fontosabb, ez az elv válik tétlő, ez érvényesül uralkodóan a művészet és az élet legtöbb kérdésében.” – írta Bárdos Artúr 1929-ben. Czigány festészete naprakészen kapcsolódott az Európáról a tengerentúlra is áthullámzó „új tárgyiaság” áramlatához. Az 1920-as évek második felében alkotott dél-francia tájképein lehiggadt és kristályos tisztaságú világ tárul elénk. Az itt bemutatott nizzai tájrészletre a korábbiaktól eltérő, visszafogottabb színhasználat jellemző.

Festményén a tengeri pára ezüstösen csillogó fátyla vonja be a tájat. A tengertől távolabbi tájak izzó mediterrán fényzónájában egymásnak vadult színeket a páradús levegő itt egymáshoz igazítja, a halványpiros háztetők, faközöld pálmák és késszerű tenger finoman összehangolt tónusokban simul harmonikus egységbe. Az expresszionista festészet robbanó dinamizmusával szemben itt a hűvös egység és tárgyilagos rend lírai érzékenységgel tompítva érvényesül. Az új tárgyias festészetre jellemző lényegkereső, redukált formavilágú, szentelen ábrázolásmód éppúgy jelen van Czigány e művén, mint nizzai tájképeinek legjaván, melyek legközelebbi párhuzamait a német Alexander Kanoldt és a francia Auguste Herbin korabeli festészetében találjuk meg. Az itt bemutatott mű feltehetően szerepelt a művész 1927-es budapesti kiállításán, s talán azonos az ekkor bemutatott *Házcsoport tengerrel* című kompozíció valamelyik változatával.

Rum Attila

16. Czigány Dezső: Promenade, 1926-1927

17. Czigány Dezső: Pálmafasor, 1926-1927

BRIGITTE BARDOT

18. Grace Kelly a Fogjunk tolvaj! c. filmben, Nizza, 1955

19. Grace Kelly és Carry Grant a Fogjunk tolvaj! c. film forgatásán, Nizza, 1955

20. Brigitte Bardot az "És Isten megteremté a nőt!" forgatásán a Côte d'Azur-ön, 1960-as évek

21. Grace Kelly és Carry Grant a Fogjunk tolvaj! c. film forgatásán, Nizza, 1955

February
Every man ought to have, at least nine wives, a good and sufficient reason that no one woman can keep up even with the first half-dozen of his most able desires. No one woman, for instance, could be a nightclub sophisticate and be at the same time an

all Men

NIZZA ÉS A FILM